

Državni izpitni center

M 0 9 2 2 0 1 1 4

SESSIONE AUTUNNALE

**SLOVENO COME LINGUA SECONDA
NEL TERRITORIO BILINGUE
DELL'ISTRIA SLOVENA**

SOLUZIONI

Venerdì, 28 agosto 2009

MATURITÀ GENERALE

Moderirana različica

Izpitna pola 1**A) Bralno razumevanje**

1. Strmina – Krvavec je strmejši od Vršiča (12 km dolga strmina, povprečni naklon 7,84 %); konfiguracija klanca; 1,5 km dolg spust. **3 točke**
2. NE **3 točke**
3. DA **2 točki**
4. znano smučarsko središče **3 točk**
5. Slovenijo bodo zastopali/predstavljali/za Slovenijo bodo tekmovali ... (Po smislu.) **4 točke**
6. 2008 **2 točki**
7. č **2 točki**
8. Ker vsebinsko dopolnjuje to, kar je zgoraj zapisano z besedami/ker se tematsko nanaša na povedano z besedami/ker natančneje prikazuje/ponazarja etape kolesarske dirke po Sloveniji (Po smislu.) **5 točk**
9. Na Vardi in v Črnem Kalu. **(2 + 2) 4 točki**
10. 633 km **2 točki**

B) Poznavanje jezika, tvorjenje kratke besedilne vrste

1. kolesar – kolesarski, kolesarjev
dobro poznamo – dobro poznan
Kranjska Gora – kranjskogorski
druga liga – drugoligaški
Vsaka pravilna rešitev 1 točko, skupaj **4 točke**.
2. predstaviti koga ali kaj (4.)
odločiti se o kom ali o čem (5.) / za koga ali za kaj (4.)
naleteti na koga ali kaj (4.)
Vsaka pravilna vprašalnica 1 točko, vsaka pravilna navedba sklona 1 točko, skupaj **6 točk**.
3. **Prikaz** **Vrsta odvisnika**
S/ predmetni odvisnik
S/ vzročni odvisnik
S
Pravilen prikaz 1 točka, pravilna navedba 1 točka, skupaj **2 točki**.
4. **Orodnik ednine** **Orodnik dvojine**
s prireditvijo s prireditvama
s tekmovanjem s tekmovanjema
Vsaka pravilna navedba 1 točko, skupaj **4 točke**.
5.

	Kje	Od kod	Kam
Krvavec	na Krvavcu	s Krvavca	na Krvavec
gorski prelaz	na gorskem prelazu	z gorskega prelaza	na gorski prelaz
Škofja Loka	v Škofji Loki	iz Škofje Loke	v Škofjo Loko
klanec	na klanecu	s klanca	na klanec
turistični kraj	v turističnem kraju	iz turističnega kraja	v turistični kraj

Vsaka pravilna vrstica 1 točko, skupaj **5 točk**.
(Če so zapisani le predlogi brez sam. ali sam. besedne zveze, je 0 točk.)

6. Sedanji in prihodnji čas.
(Sedanjik = gl. oblika, zato nepravilen odgovor.)
Pravilna rešitev **1 točka**.

7. a) prelaz
b) poznajo
c) pomen
č) trajati
Vsaka pravilna rešitev 1 točko, skupaj **4 točke**.

8. a) Kolesarska prireditev je dobro organizirana.
b) Kolesarsko prireditev organizirajo vsako leto.
(Po smislu.)
Vsaka pravilna poved 1 točko, skupaj **2 točki**.

9. močna močnejša najmočnejša
velik večji največji
dober boljši najboljši
Vsaka pravilna vrstica 1 točko, skupaj **3 točke**.

10. druga etapa
z največjim štirinajstodstotnim naklonom
šeststo triintrideset kilometrov
z dvanajstimi kilometri
Vsaka pravilna rešitev 1 točko, skupaj **4 točke**.

11.

Oseбно lastno ime v imenovalniku	Dajalnik ednine	Tožilnik ednine
Simon Špilak	Simonu Špilaku	Simona Špilaka
Stefano Garzelli	Stefanu Garzelliju	Stefana Garzellija
Danilo Napolitano	Danilu Napolitanu	Danila Napolitana
Gorazd Štangelj	Gorazdu Štangelju/Štanglju	Gorazda Štangelja/Štanglja
Franco Pellizotti	Francu Pellizottiju	Franca Pellizottija

Vsaka pravilna vrstica 1 točko, skupaj **5 točk.**

12. Tvorjenje besedila **15 točk**
VSEBINA
 a) Naslov do 2 točki
 b) Uporaba izhodiščnih podatkov iz priloženega besedila:
 Dolžina etape (157), štart v Celju, gorski cilj na Malkovcu, dva leteča cilja, in do 8 točk, 8 x 1
 sicer v Šentjerneju in Ratežu, nadmorska višina najvišjega klanca 300 m,
 cilj v Novem mestu; zadnja, 4. etapa.
- JEZIK**
 Jezikovna pravilnost do 4 točke
 (za 4 isto-/raznovrstne napake minus 1 točka)
- DOLŽINA BESEDILA** 1 točka
 (+/- 20 besed in več minus 1 točka)

Izpitna pola 2

Slušno razumevanje

Transkripcija besedila

(Marjan Žiberna, Ciril Mlinar. Geo. Odkrivamo svet. Št. 7, oktober 2006, 144.)

Ciril Mlinar, fotograf in snemalec, je zaposlen v Prirodoslovnem muzeju Slovenije, kjer v naravoslovnem avdiovizualnem studiu vodi video- in fotodokumentacijo. Njegova zaljubljenost v podvodni in jamski svet, v katerem večinoma udejanja svoje zamisli, sega v otroštvo. Prvi je posnel človeško ribico v naravnem okolju, trenutno pa ima v delu več kratkih filmov o podvodnem svetu sladkih voda v Sloveniji.

Koliko dela imate s pripravo kratkega, recimo triminutnega filma? Poteka snemanje po scenariju ali improvizirate?

Za snemanje samo porabim povprečno približno sedem snemalnih dni, seveda pa je to odvisno od zahtevnosti posamezne zamisli. Vendar pa so napovedi, ki temeljijo na takih ocenah, ko govorimo o snemanju rib, nevhvaležne in tako kot ribe same zelo nepredvidljive. Tako na primer želim za film o Ljubljani, ki ga pripravljam, med drugim posneti velikega sulca, ki živi v enem izmed njenih globokih tolmunov. A čeprav natančno poznam kraj, kjer prebiva, in ga vsakič, ko se potopim, tudi srečam, mi še ni uspelo napraviti uporabnega posnetka, ki bi bil daljši od pol sekunde. Ko riba začuti potapljača, postane nemirna in se začne bliskovito gibati. Za ta film sem napisal dokaj natančen scenarij in snemalno knjigo, ki se ju skušam čim bolj držati, pri nekaterih drugih filmih pa je scenarij bolj ohlapen in se spreminja sprti s posnetim materialom.

Kako vendarle pripravite ribe do sodelovanja?

Živali se zelo redko obnašajo tako, kot bi si želeli. Ponavadi nas opazijo prej kot mi njih in se takrat, ko jih vidimo, že umikajo ali pa nas držijo na meji vidljivosti. Zato je pisanje scenarijev, v katerih sodelujejo živali, tvegano početje. Da bi se ribam lahko približali, moramo stopiti v njihovo okolje čim bolj neopazno, s čim manj hrupa in biti že od prvega trenutka pripravljeni na posnetek. Že dihanje samo recimo povzroča pod vodo strašanski trušč, kar ribam nikakor ne more biti všeč. Tu vidim rešitev v dihalnih aparatih na zaprti krog dihanja, ki v okolje ne izpuščajo plina. Druga rešitev pa je snemanje s kamerami, vodenimi na daljavo ... A to bom počel, ko se ne bom mogel več potapljati. (smeh)

Kakšen je slovenski sladkovodni podvodni svet, kar se onesnaženosti tiče? Se stanje slabša, izboljšuje?

Mislím, da je zavedanje človeka, da nismo sami na planetu, čedalje močnejše. Vendar sta urbanizacija in industrializacija prehitri in ju je težko krotiti. Trenutno je videti, da nas bodo lastni odpadki zadušili. Ne na zunaj, ampak na skritih krajih, pod vodo, v kraških jamah ... Če jih skrijemo in se smeti ne vidijo, se nam zdi, da jih ni, da je potem vse v redu. A vidni kosovni odpadki in plastika le vizualno onesnažujejo, večja težava so kemični, biološki, jedrski odpadki. Teh tudi pod vodo ne vidimo, a prav zato je potem vse tako mirno, čisto, brez življenja ... A ponekod le ni tako slabo, tako so na primer z ureditvijo kanalizacije Blejsko jezero rešili. Zdaj lahko dotok vode v jezero in odtok z dna vzdržujeta naravno ravnovesje. Toliko rib kot na Bledu sem srečal le še v tropskem morju. A v splošnem lahko žal rečem, da gredo stvari na slabše.

Ribiči se radi pohvalijo s svojimi trofejami. Kaj pa vi? Koliko je merila najdaljša riba, ki ste jo ujeli s kamero?

Seveda se dimenzije sladkovodnih rib ne morejo primerjati z morskimi, denimo z osemmetrskim morskim psom, ki sem ga videl v slovenskem morju. Med zanimivimi srečanji z velikimi sladkovodnimi ribami lahko omenim srečanje z velikim sulcem, ki je ležal pod podrtim drevesom na dnu Ljubljaniče tako mirno, da sem ga lahko izmeril. Imel je 135 centimetrov. V Soči sem snemal soško postrv velikanko, na Bledu ogromne krape ... A vse te ribe je daleč prekašal blejski som, za katerega sem prepričan, da je krepko presegal dolžino dveh metrov.

1. NE **1 točka**
2. Velikega sulca/veliki sulec. **2 točki**
3. b **2 točki**
4. NE **1 točka**
5. se nam samo malo pokažejo, tako da jih ne vidimo dobro (Po smislu.) **2 točki**
6. V dihalnih aparatih na zaprti krog, snemanje s kamerami (vodenimi) na daljavo. (Po smislu.) 1 informacija 1 točka
2 informaciji **2 točki**
7. DA **1 točka**
8. vizualno – vidno Vsaka pravilna navedba 1 točko
dimenzija – mera/velikost Skupaj **2 točki**
9. b **3 točke**
10. NE **1 točka**
11. b **2 točki**
g 2 pravilna odgovora 1 točka
f 3 in več pravilnih odgovorov 2 točki
h
12. c **1 točka**

Izpitna pola 3

Daljši pisni sestavek

Vsebina 20 točk, jezikovna pravilnost 5 točk, zgradba 7 točk, slog 3 točke; skupaj 35 točk

Vsebina	<p>a) Poznavanje zgodbe, romaneskni oseb (2 t.). Julijanov značaj (1 t.), njegov odnos do očeta, matere (1 t.), gospe Roze, Zinaide (1 t.), kaj mu omenjeni ljudje pomenijo (1 t.).</p> <p>b) Zgodovinski čas – burni dogodki pred izbruhom 2. svet. vojne (2 t.); kako poseže v Julijanovo življenje (1 t.), kako Julijan sprejema politično dogajanje v Soboti (2 t.).</p> <p>c) Opredelitev do trditve v naslovu (2 t.), utemeljevanje s primeri iz romana (3 t.).</p> <p>č) Upoštevanje značilnosti pripovedi (zgradba je lahko analitična ali sintetična (1 t.), pripoved poustvarja dogodek (1 t.), pisana v 1. osebi edn., v preteklem času (1 t.), zaželena raba dramatičnega sedanjika/razgibanost (1 t.)).</p>	<p>do 6 točk</p> <p>do 5 točk</p> <p>do 5 točk</p> <p>do 4 točke</p>
Jezikovna pravilnost	Za 4 isto-/raznovrstne napake = minus 1 točka (največ minus 5 točk)	do 5 točk
Zgradba	<p>Logična povezanost besedila (koherenca) = do 4 točke</p> <p>Logična členjenost besedila – odstavčnost = do 2 točki</p> <p>Dolžina besedila (400–600 besed) = do 1 točka (minus 1 točka za +/- 80 besed)</p>	do 7 točk
Slog	<p>Živahnost = do 2 točki</p> <p>Jasnost, ustreznost besedišča = 1 točka</p>	do 3 točke